

TURVETUOTANTOALAN TYÖEHTOSOPIMUS

1.11.2018-31.10.2020

1 §

Sopimuksen soveltaminen

Tämän työehtosopimuksen säännöksiä sovelletaan Koneyrittäjien liiton ja sen jäsenyhdistysten jäsenyritysten turvetuotantotoissa taikka traktori- tai koneurakoinnissa toimivien työntekijöiden työsuhteisiin. Tätä sopimusta ei kuitenkaan sovelleta maarakennus-, maa- ja vesirakennus- tai metsäkonealan työntekijöiden työsuhteisiin.

Pöytäkirjamerkintä: Työntekijöiden työ- ja palkkaehtoihin noudatetaan sen työehto-sopimuksen työ- ja palkkaehtoja, minkä alan töissä ao. työntekijä suurimman osan vuotta työskentelee.

2 §

Työrauhavelvoite

Tämän työehtosopimuksen voimassaoloaikana ei saa ryhtyä lakkoon, sulkuun tai muihin niihin verrattaviin toimenpiteisiin, jotka kohdistuvat tämän sopimuksen määräyksiin tai tarkoittavat sen muuttamista. Työehtosopimukseen sidotut ovat velvolliset huolehtimaan siitä, etteivät niiden jäseninä olevat alayhdistykset ja jäsenyritykset, joita sopimus koskee, ryhdy työtaistelutoimenpiteisiin eivätkä muutoinkaan riko työehtosopimuksen määräyksiä sopimuksen voimassa ollessa.

3 §

Työsopimuksen tekeminen ja päättyminen

1

Työsopimuksen tekeminen

Työnantajalla on oikeus ottaa työhön, erottaa työntekijä sekä määrätä työn johtamisesta.

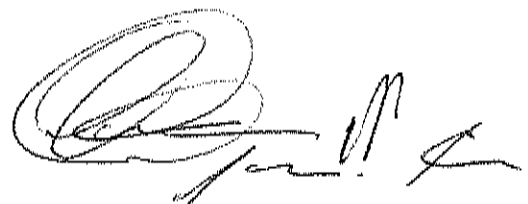
Työsopimus tehdään suullisesti tai kirjallisesti joko määräajaksi, määrättyä työtä varten tai toistaiseksi jatkumaan tarkoitetuksi. Milloin työsopimus tehdään suullisesti on riittävän selkeästi todettava, onko sopimus määräaikainen, määrättyä työtä varten vai toistaiseksi jatkumaan tarkoitettu. Työnantajan on annettava työntekijälle, jonka työsuhde on voimassa toistaiseksi tai yli kuukauden pituisen määräajan, työsuhteen keskeisistä ehdoista kirjallinen selvitys viimeistään ensimmäiseen palkanmaksukauden päättymiseen mennessä, jolleivät ehdot käy ilmi kirjallisesta työsopimuksesta.

Koeajan pituus on enintään kuusi kuukautta; vuotta lyhyemmässä määräaikaisessa työsuhteessa koeaika saa olla kuitenkin enintään puolet työsopimuksen kestosta ja muilta osin noudatetaan työsopimuslain säännöksiä. Työnantajan on ilmoitettava koeaikamääräyksen soveltamisesta työntekijälle työsopimusta solmittaessa.

2

Työsopimuksen päättyminen

Työsuhde päättyy ilman irtisanomisaikaa, mikäli työsopimus on tehty määräajaksi tai jos työntekijä on otettu suorittamaan määrätty työ, mistä hänelle on selvästi ilmoitettu työhön otettaessa.

Toistaiseksi jatkumaan tarkoitetun työsopimuksen irtisanomisajat ovat työnantajan irtisanoessa seuraavat:

Työsuhde jatkunut keskeytyksettä	irtisanomisaika
enintään yhden vuoden	2 viikkoa
yli yhden vuoden, mutta enintään 4 vuotta	1 kuukausi
yli 4 vuotta, mutta enintään 8 vuotta	2 kuukautta
yli 8 vuotta	4 kuukautta

Työntekijän irtisanoessa työsopimuksen irtisanomisaika on yksi kuukausi, kun työsuhde on jatkunut yli 5 vuotta. **Enintään 5 vuotta kestäneessä** työsuhhteessa irtisanomisaika on kaksi viikkoa.

Taloudelliset ja tuotannolliset irtisanomisperusteet

Työnantaja saa irtisanoa työsopimuksen, kun tarjolla oleva työ on taloudellisista, tuotannollisista tai työnantajan toiminnan uudelleenjärjestelyistä johtuvista syistä vähentynyt olennaisesti ja pysyvästi.

Jos asiasta ei ole irtisanomisen tapahduttua muuta sovittu, taloudellisin ja tuotannollisin perustein irtisanotulla työntekijällä on oikeus vapaaseen täydellä palkalla osallistuakseen irtisanomisaikanaan **julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetussa laissa (916/2012)** tarkoitetun työllistymisohjelman laatimiseen, sen mukaiseen työvoimapolitiittiseen aikuiskoulutukseen, harjoitteluun ja työssäoppimiseen tai oma-aloitteeseen tai viranomaisaloitteeseen työpaikan hakuun ja työhaastatteluun tai uudelleensijoitusvalmennukseen.

Työllistymisvapaan pituus määräytyy irtisanomisajan pituuden mukaan seuraavasti:

- 1) enintään yhteensä viisi työpäivää, jos irtisanomisaika on enintään yksi kuukausi;
- 2) enintään yhteensä 10 työpäivää, jos irtisanomisaika on yhtä kuukautta pidempi

Työntekijän on ennen työllistymisvapaan tai sen osan käyttämistä ilmoitettava siitä ja vapaan perusteesta työnantajalle niin hyvissä ajoin kuin mahdollista sekä pyydettyä esitettävä luotettava selvitys kunkin vapaan perusteesta.

Työllistymisvapaan käyttämisestä ei saa aiheutua työnantajalle merkittävää haittaa.

Täydellä palkalla tarkoitetaan keskituntiansion mukaista palkkaa työssä oltaessa.

Työntekijän henkilöön liittyvät irtisanomisperusteet

Työnantaja saa irtisanoa työsopimuksen vain asiallisesta ja painavasta työntekijästä johtuvasta tai hänen henkilöönsä liittyvästä syystä.

Irtisanomisperusteena pidetään myös syitä, joiden johdosta työsopimuksen purkaminen työsopimuslain mukaan on mahdollista, samoin kuin työsopimuksesta tai laista johtuvien, työsuhteeseen olennaisesti vaikuttavien velvoitteiden vakavaa

rikkomista tai laiminlyöntiä, kuten töiden laiminlyömistä, työnantajan työnjohto-oikeutensa rajoissa antamien määräysten noudattamatta jättämistä, perusteetonta poissaoloa ja ilmeistä huolimattomuutta työssä. Työntekijää, joka on laiminlyönyt työsuhteesta johtuvien velvollisuuksiensa täyttämisen tai rikkonut niitä, ei kuitenkaan saa irtisanoa ennen kuin hänelle on varoituksella annettu mahdollisuus korjata menettelynsä.

Työnantajan on varattava työntekijälle tilaisuus tulla kuulluksi työsopimuksen päättämisen syistä.

Työntekijää ei voida irtisanoa työsopimuslain 7 luvun 2 § 2 todetuilla (sairaus, osallistuminen työtaistelutoimenpiteeseen, työntekijän vakaumus tai turvautuminen oikeusturvakeinoihin) perusteilla.

Muutoinkin työsopimuksen päättämisessä noudatetaan sen perusteiden ja menettelytapojen osalta työsopimuslain määräyksiä.

Mikäli työntekijän kanssa on sovittu nostokautta koskeva työsopimus on työntekijälle työn päättymisestä ilmoitettava heti kun se on tullut työnantajan tietoon, mutta viimeistään sen tilikauden aikana, jona nosto päättyy.

3 Lomautus

Työsopimuslain 5 luvun 2 §:ssä säädettyjen perusteiden, minä pidetään myös työnteon estävää syytä, täytyessä työnantajalla on oikeus lomauttaa työntekijä siten, että työnteko ja palkanmaksu keskeytetään toistaiseksi tai määräajaksi työsuhteen muutoin pysyessä voimassa.

Työnantaja voi antaa palkatonta vapaata työntekijälle määräajaksi erityistä ilmoitusaikaa noudattamatta samoilla perusteilla, joilla työsopimus voitaisiin irtisanoa tai purkaa.

Lomautusilmoitus on annettava kaksi viikkoa etukäteen ja ensisijaisesti kirjallisesti. Työnantajan on työntekijän pyynnöstä annettava lomautuksesta kirjallinen todistus, josta käyvät ilmi lomautuksen syy, alkamisaika sekä lomautuksen kesto tai arvioitu kesto.

Mikäli lomautuksen kestäessä työnantaja voi tarjota työntekijälle lyhytaikaisesti työtä, työnantaja voi keskeyttää lomautuksen kahden päivän ilmoitusajalla. Lomautus jatkuu tällaisen työn päätyttyä ilman uutta lomautusilmoitusta. Ellei työntekijä lomautuksen kestäessä ottamansa työn tai muun pätevän esteen takia voi ottaa vastaan tarjottua lyhytaikaista työtä, tulee hänen ilmoittaa esteestä välittömästi. Tällöin lomautus voi jatkua keskeytyksettä.

Lyhytaikaisena on pidettävä enintään kaksi viikkoa kestäväää työtä.

Sateen, tuulen tai muun työn tekemisen estävän luonnonolosuhteen osalta on ensisijassa käytettävä työajan tasoittumista, minkä jälkeen työnantaja voi lomauttaa työntekijän, noudattamatta kahden viikon ilmoitusaikaa, jolloin noudatetaan työministeriön antamia ohjeita ja suosituksia.

Jos työnantaja irtisanoo lomautetun työntekijän työsopimuksen päättymään lomautuksen aikana, työntekijällä on oikeus saada irtisanomisajan palkkansa, mistä työnantaja saa vähentää työntekijän hyväkseen saaman lomautusilmoitusajan palkan.

Muutoin lomautuksen perusteiden sekä menettelytapojen, kuten lomautusilmoituksen pituuden ja siitä toisin sopimisen osalta noudatetaan työsopimustlain määräyksiä.

4

Työvoiman vähentämjärjestys

Muusta kuin työntekijöistä johtuvasta syystä tapahtuneen irtisanomisen ja lomauttamisen yhteydessä on mahdollisuuksien mukaan noudatettava sääntöä, jonka mukaan viimeksi irtisanotaan tai lomautetaan yrityksen toiminnalle tärkeitä ammattityöntekijöitä ja saman työnantajan työssä osan työkyvystään menettäneitä sekä että näiden lisäksi otetaan huomioon työntekijän työsuhteen kestoaikea ja huoltovelvollisuuden määrä. Viimeksi irtisanottaviin tai lomautettaviin ammattityöntekijöihin luetaan myös työntekijät, jotka käyttävät tai kuljettavat työkoneita, jotka työnantaja viimeksi voi pitää työllistettynä.

4 §

Työaika ja ylityökorotukset

- 1 Säännöllinen työaika on enintään kahdeksan tuntia vuorokaudessa ja 40 tuntia viikossa.
- 2 Säännöllisen työajan määräytyessä kohdan 4.1 mukaan maksetaan säännöllisen vuorokautisen työajan ylittävältä 2 ensimmäiseltä tunnilta 50 prosentilla korotettu ja seuraavilta tunneilta 100 prosentilla korotettu palkka. Viikoittaisen säännöllisen työajan ylittäviltä työtunneilta maksetaan kahdeksalta ensimmäiseltä tunnilta 50 prosentilla ja seuraavilta tunneilta 100 prosentilla korotettu palkka. Samana työpäivänä tehdyn kahdeksan viikoittaisen ylityötunnin lisäksi tehdystä vuorokautisesta ylityöstä maksetaan 100 prosentilla korotettu palkka.
- 3 Edellä olevasta poiketen säännöllinen työaika saadaan järjestää jaksotyönä siten, että se on keskimäärin 40 tuntia enintään 26 kalenteriviikon ajanjakson aikana.

Pöytäkirjamerkintä:

Työajan ylittäminen toistuvasti 10 tuntia vuorokaudessa taikka 50 tuntia viikossa edellyttää työntekijän suostumusta.

Mikäli työaika ylittää tasoittumisjakson aikana keskimäärin 40 tuntia viikossa maksetaan sanotun ajan ylittäviltä työtunneilta 50 prosentilla korotettu palkka.

Mikäli työsuhte päättyy kesken tasoittumisjakson, niin tällöin myös tasoittumisjakso päättyy. Mikäli työsuhte päättyy ennen kuin työaika on tasoittunut keskimäärin 40 tuntiin viikossa, lasketaan, kuinka monta tuntia keskimääräinen työaika on viikkoa kohti 40 tuntia pidempi, ja tämän tuntimäärän ylittäviltä tunneilta maksetaan säännöllisen työajan palkkaa vastaava korvaus.

- 4 Ylityöstä maksettava palkka voidaan sopia annettavaksi osaksi tai kokonaan vapaa-aikana työntekijän säännöllisenä työaikana noudattaen soveltuvin osin rahakorvauksesta sovittua laskentasääntöä.

5§

Työaikojen sijoittaminen ja lepoajat

- 1 Yleinen työajan tasoittumisjärjestelmä laaditaan työajan tasoittumisajaksi. Työvuoroluettelo laaditaan kahdeksi viikoksi etukäteen, ellei paikallisesti ole toisin sovittu.

Työnantaja voi muuttaa työvuoroluetteloa töiden järjestelyihin liittyvien painavien syiden kuten esimerkiksi sääolosuhteiden sitä vaatiessa.

Työntekijän tulee kirjata työaikansa.

- 2 Tasoittumisjakson ei katsota katkeavan työaikalain 22 §:ssä tarkoitetulla tavalla, jos työntekijä ei ole voinut olla työssä loman, sairauden, työajan lyhentämism vapaan taikka muun hyväksyttävän syyn vuoksi. Näitä aikoja ennalasuunniteltuja vapaapäiviä lukuunottamatta ei kuitenkaan lueta tasoittumisjaksoon kuuluvaksi ajaksi.
- 3 Työviikko alkaa maanantaina kello 06.00, ellei paikallisesti toisin sovita. Viikoittainen keskeytymätön vapaa-aika on 35 tuntia viikossa, joka on mikäli mahdollista sijoitettava sunnuntaiin yhteyteen, mistä voidaan poiketa työaikalaissa määritellyin tavoin.
- 4 Vuorotyössä vuorot vaihtuvat viikoittain. Vuorojen vaihtumisesta voidaan työnantajan ja työntekijän välillä sopia toisin, mikäli se töiden järjestelyjen tai työmaolosuhteiden kannalta on tarkoituksenmukaista.
- 5 Varsinaisen työajan, työhöntulojärjestyksen sekä tarpeelliset väliajat työssä määrää työnantaja tämän työehtosopimuksen sallimissa rajoissa.

Jos vuorokautinen työaika on kuutta tuntia pidempi eikä työntekijän työpaikalla olo ole työn jatkumisen kannalta välttämätöntä, työntekijälle on annettava vähintään tunnin kestävä lepoaika. Työnantaja ja työntekijä voivat kuitenkin sopia lyhyemmästä vähintään puoli tuntia kestävästä lepoajasta. Kun vuorokautinen työaika vuoro- tai jaksotyössä on kuutta tuntia pidempi työntekijälle on annettava vähintään puoli tuntia kestävä lepoaika tai tilaisuus aterioida työn aikana. Muista tauoista sovitaan paikallisesti.

Säännöllisen vuorokausilevon on oltava vähintään kahdeksan tuntia jaksotyössä ja 11 tuntia muutoin, mistä voidaan poiketa työaikalaissa mainituissa tapauksissa ja mainituin määrin.

Pöytäkirjamerkintä:

Työaikalain 29 §:ssä säädetyn lisäksi voidaan vuorotyössä tilapäisesti enintään kolmen peräkkäisen vuorokausilevon aikana kerrallaan lyhentää vuorokausilepoa. Lepoajan on kuitenkin oltava vähintään viisi tuntia. Työntekijälle on annettava lyhennetyn vuorokausilevon korvaavat lepoajat mahdollisimman nopeasti, viimeistään kuitenkin yhden kuukauden kuluessa.

6§

Muut työaikamääräykset ja hätätyö

- 1 Kun on sovittu työskentelystä sunnuntaina tai muuna kirkollisena juhlapäivänä sekä työntekijöille lain mukaan kuuluvina vapaapäivinä tehdyiltä työtunneilta maksetaan 100 prosentilla korotettu palkka.

Edellä mainitut korvaukset lasketaan sanottujen vuorokausien kalenteriajalta eli kello 00:sta kello 24:ään.
- 2 Ylityötä saa teettää työntekijän suostumuksella enintään 250 tuntia kalenterivuodessa ja lisäylityötä työaikalain mukaisesti paikallisesti sopien enintään 80 tuntia kalenterivuodessa.

- 3 Aika- ja urakkapalkkaisissa töissä ylityö- ja 6.1 -kohdan mukaiset korotukset lasketaan 9.3 §:n mukaisesta henkilökohtaisesta aikapalkasta palkanmaksukaudella, jonka aikana kyseinen työ on tehty.
- 4 Hätätyötä voidaan teettää työaikalain 21 §:n edellyttämin perustein ja tämän työehtosopimuksen mukaisin palkkaehdoin.
- 5 Työntekijän on työajan alkaessa oltava valmiina työskentelyyn työ sopimuksessa sovitulla työmaalla työnantajan osoittamassa paikassa.
- 6 **Sateen, tuulen tai muun luonnonolosuhteen estäessä työntekijän työskentelyn työmaalla maksetaan sinne jo saapuneelle työntekijälle henkilökohtaista aikapalkkaa työnteon keskeytymisen ajalta työvuoron loppuun, kuitenkin enintään kuudelta tunnilta.**
- Pöytäkirjamerkintä: Työtehtävät huomioiden ja tarpeettomien työmaalletulojen välttämiseksi on tärkeää, että sovitaan ennalta menettelytavat ja työaikajärjestelyt työn tekemisen estävän säähaitan osalta.
- 8 Muutoin noudatetaan työaikalakia (605/96).

7 §

Työajan lyhentäminen

- 1 Työntekijä ansaitsee vapaata kahdeksan (8) tuntia jokaista tehtyä 18 työpäivää kohti, kuitenkin enintään 12 vapaapäivää kalenterivuodessa.
- Näitä vapaapäiviä koskevia määräyksiä sovelletaan niissä työaikamuodoissa, joissa säännöllinen työaika on 40 tuntia viikossa.
- Työajan lyhennys ei kuitenkaan koske enintään viideksi (5) kuukaudeksi määräaikaiseen työsuhteeseen otettuja työntekijöitä. Jos määräaikaista sopimusta jatketaan, työajan lyhennysvapaa **alkaa kertyä työsuhteen kestätyä 5 kuukautta.**
- Tehdyiksi työpäiviksi luetaan niiden lisäksi ne poissaolopäivät, jotka aiheutuvat osallistumisesta **Teollisuusliiton** liittovaltuuston tai hallituksen kokouksiin sekä turvetuotantoalan tes-neuvottelukunnan ja sen asettamien yhteisten työryhmien kokouksiin.
- 2 Työnantaja antaa 7.1-kohdan mukaan kertyneet vapaapäivät ilmoitettuaan siitä vähintään viikon etukäteen, elleivät työnantaja ja työntekijä ole vapaapäivien ajankohdasta tai pitämisestä muuta sopineet. ~~taikka kyse ole sadepäivästä, jolloin vapaapäivä voidaan antaa palkattoman päivän välttämiseksi ilman etukäteisilmoitusta.~~ Kerrallaan vapaata annetaan vähintään yksi päivä.
- Työntekijä ja työnantaja voivat sopia, että vapaapäiviä voidaan käyttää myös ammattitaidon kehittämiseen tai ylläpitämiseen tähtäävään koulutukseen sekä työkykyä ylläpitävään toimintaan.
- Vapaapäivät annetaan viimeistään niiden kertymävuotta seuraavan kalenterivuoden toukokuun loppuun mennessä, minkä jälkeen pitämätön vapaa mitätöityy.
- 3 Ansaitut vapaapäivät maksetaan kunkin ansaitun vapaapäivän osalta seuraavan

normaalin palkanmaksun yhteydessä siitä riippumatta, milloin vapaapäivä pidetään. Palkka lasketaan henkilökohtaisen aikapalkan mukaan.

Paikallisesti sopien ansionmenetys voidaan korvata maksamalla annetulta vapaapäivältä kahdeksan tunnin henkilökohtaisen aikapalkan mukainen palkka sen palkanmaksun yhteydessä, jolloin vapaa pidetään.

Jos 7.2-kohdan mukaisesti työntekijälle annettujen vapaapäivien määrä ylittää 7.1-kohdan mukaan kertyneiden vapaapäivien määrän, vähennetään ylitys seuraavana kalenterivuonna kertyvien vapaapäivien määrästä tai, jos niin sovitaan, vähennetään ylitystä vastaavien vapaapäivien palkka seuraavan palkanmaksukauden tilistä.

Työsuhteen päättyessä työnantaja pidättää työntekijän lopputilistä palkan tämän pykälän tarkoittamilta liikaa annetuilta vapaapäiviltä.

- 4 Pidetyt työajanlyhennyspäivät ovat tehtyjen työpäivien veroisia vuosiloman pituutta määrättäessä.

8 §

Palkkaperusteet

Työpalkka määrätään joko ajan perusteella laskettavana aikapalkkana tai kokonaan tai osaksi työsuorituksen perusteella laskettavana suoritepalkkana.

9 §

Aikapalkka

1

Paikkaryhmät 1.11.2018 alkaen

I	Työt, jotka eivät edellytä ammatillista koulutusta ja joissa työ on vastuultaan ja kuormituksiltaan normaalia.	9,26 euroa/h
II	Työt, jotka edellyttävät ammatillista koulutusta tai pitkähköä työkokemusta tästä työstä. Työ on luonteeltaan itsenäistä ja vastuullista.	9,74 euroa/h
III	Työt, jotka vaativat erityisen pitkän oppimisajan sekä sisältävät erittäin suuren vastuun. Työn kuormittavuus on suurta.	10,24 euroa/h

Perustuntipalkkataulukko 1.2.2019.

Paikkaryhmä I	9,40 euroa/h
" II	9,90 euroa/h
" III	10,40 euroa/h

Perustuntipalkkataulukko 1.4.2020.

Paikkaryhmä I	9,60 euroa/h
" II	10,10 euroa/h
" III	10,60 euroa/h

Ammattiin opiskelevalle harjoittelijalle maksetaan vähintään 80 prosenttia työkohtaisesta peruspalkasta.

Työntekijälle, jolla ei ole työkokemusta tehtävänänsä olevasta työstä, maksetaan vähintään 80 prosenttia työkohtaisesta peruspalkasta. Tätä työkohtaista peruspalkkaa alemmaa palkkaa voidaan maksaa enintään neljän kuukauden ajan.

2 Henkilökohtainen palkanosa

Työntekijän henkilökohtainen palkanosa määräytyy hänen suorittaman työn tuloksen, ammatillisen monipuolisuutensa sekä itsenäisen työskentelykykynsä perusteella. Henkilökohtaisen palkanosan suuruus on enintään 25 prosenttia työkohtaisesta peruspalkasta.

Mikäli työntekijä siirretään aikapalkkaisessa työssä muutoin kuin tilapäisesti toiseen työhön, hänen palkkaustaan voidaan tarkistaa myös henkilökohtaisen palkanosan osalta. Alle 4 viikon siirto katsotaan tilapäiseksi.

Työntekijän työskenneltä samana työnantajan palveluksessa vähintään kuusi kuukautta taikka hänet palkataan toistamiseen uudelle tuotantokaudelle, hänen henkilökohtaisen palkanosan on vähintään 6, **enintään 25** prosenttia hänen tehtävänänsä olevasta työstä maksettavasta perustuntipalkasta.

3 Henkilökohtainen aikapalkka

Työntekijän henkilökohtainen aikapalkka on hänen 9 §:n mukainen perustuntipalkkansa lisättynä henkilökohtaisella palkanosalla. Mikäli työntekijän säännöllisen työajan käytännön tuntipalkka on tätä korkeampi, sovelletaan kuitenkin tätä korkeampaa vaihtoehtoa.

4 Tuotospalkkio

Aikapalkkaisessa työssä voidaan sopia aikapalkan lisäksi maksettavasta tuotospalkkiosta, jonka suuruus määräytyy esimerkiksi tehdyn työsuorituksen määrän ja/tai laadun perusteella. Enintään 15 prosentin suuruista tuotospalkkiota laskettuna työntekijän henkilökohtaisesta tuntipalkasta ei oteta huomioon laskettaessa 4 ja 6 §:n mukaisia korotettuja palkkoja.

5 Ammattitutkintoraha

Kun työntekijä työsuhteensa aikana suorittaa turve- tai bioenergia-alan ammattitutkinnon, ja toimittaa työnantajalle siitä todistuksen, maksaa työnantaja hänelle kertakorvauksena **150** euron suuruisen ammattitutkintorahan.

10 §

Suoritepalkka

Työnantaja ja työntekijä voivat sopia työn tekemisestä suoritepalkalla. Suoritepalkkauksen käytön tulee olla tehtävänä olevaan työhön ja olosuhteisiin soveltuva sekä perustua tekijöihin, joihin työntekijä voi itse vaikuttaa. Työntekijän suoritepalkan tulee ylittää työntekijän henkilökohtainen aikapalkka. Ellei suoritepalkkauksen käytöstä päästä sopimukseen tai työnantaja taikka työntekijä on irtisanonut siitä tehdyn sopimuksen noudattaen kuukauden irtisanomisaikaa, tehdään työ aikapalkalla.

Työntekijän ja työnantajan on sovittava ennen työn aloittamista työstä maksettava palkka tai palkkaperusteet. Em. tiedot on työntekijän sitä vaatiessa ilmoitettava hänelle kirjallisesti. Huomautukset palkanmaksuperustetta vastaan on tehtävä viipymättä aiheen ilmaantuessa ja viimeistään työtä koskevan tilinmaksun yhteydessä.

10. 1- kohdassa mainitun suoritepalkka-ansion tarkistus suoritetaan työntekijäkohtaisesti tarkistusta edeltävän kahden peräkkäisen palkanmaksukauden keski-ansion perusteella.

Jos suoriteperusteista työtä suorittava työntekijä joutuu työnantajasta johtuvasta syystä keskeyttämään työnsä, järjestetään hänelle keskeytyksen ajaksi muuta työtä, josta hänelle maksetaan joko ko. työn edellyttämä suoritepalkka, mikäli työ suoritetaan suoritetyönä, tai työehtosopimuksen 9 §:ssä määritelty henkilökohtainen aikapalkka kysymykseen tulevine lisineen, mikäli työ suoritetaan aikapalkalla.

11 §

Vuorotyölisät ja varallaolo

1 Vuorotyölisät 1.11.2018 alkaen

Iltavuorossa työskentelevälle työntekijälle maksetaan vuorotyölisänä 0,95 euroa jokaiselta iltavuorossa tehdyiltä työtunnilta ja yövuorossa vuorotyölisänä 1,59 euroa tunnilta jokaiselta yövuorossa tehdyiltä työtunnilta.

Vuorotyölisää ei oteta huomioon laskettaessa 4 ja 6 §:n mukaisia korotettuja palkkoja.

Ilt- ja yövuorolisät 1.2.2019 alkaen

Iltavuorolisä 0,98 euroa/h
Yövuorolisä 1,65 euroa/h

2 Varallaolo

Mahdolliseen varallaoloon ja siitä suoritettavaan korvaukseen nähden noudatetaan työaikalakia.

12 §

Palkanmaksu

Palkka maksetaan kahdesti kuukaudessa. Palkanmaksu tapahtuu kuukauden 15. ja viimeinen päivä, ellei paikallisesti ole toisin sovittu.

Työnantaja ja työntekijä voivat sopia palkan maksamisesta tietyinä palkkapäivinä kerran kuukaudessa tapahtuvaksi. Samoin paikallisesti voidaan sopia siitä, että tasoittumisjakson kestäessä maksetaan palkka palkanmaksukausittain keskimääräisen 40 tuntia/viikko mukaan riippumatta palkanmaksukaudella tehtyjen viikkotyötuntien määrästä, mistä aiheutuva mahdollinen virhe oikaistaan tasoittumisjakson päättymistä lähinnä seuraavan palkanmaksun yhteydessä.

Urakkapalkkauksessa työmäärään perustuvan palkan on oltava maksettuna viimeistään 9 toimistopäivän kuluessa työn valmistumisesta, elleivät työnantaja ja

työntekijä ole muuta sopineet.

Ylitöiden korotusosat maksetaan jaksotyössä tasoittumisjakson päättymistä lähinnä seuraavan palkanmaksun yhteydessä.

Työntekijälle annetaan kirjallinen selvitys hänelle maksetuista palkoista ja korvauksista.

Muistutukset palkanmaksusta on tehtävä välittömästi aiheen ilmaannuttua, kuitenkin viimeistään seuraavaan palkanmaksutapahtumaan mennessä sekä nostetun rahamäärän osalta palkanmaksutilaisuudessa.

Mikäli palkka on työnantajasta johtuvasta syystä työsuhteen kestäessä työntekijän käytettävissä myöhemmin kuin edellä 1. kohdassa on sovittu, maksaa työnantaja työntekijälle korvauksena maksamatta olevalle määrälle viivästysajalta korkolain 4 §:n (340/2002) mukaisen koron.

Jos edellä mainittua palkanmaksujärjestystä ei voida noudattaa urakkatyön kestäessä yhtä palkanmaksukautta kauemmin, maksetaan työntekijälle kultakin palkanmaksukaudelta ennakkoa arvioitua työmäärää vastaava määrä.

Työn valmistuttua lopputilitys tehdään edellä 1. kohdassa olevaa määräystä noudattaen.

Työntekijän työsuhteen päättyessä lopputili erääntyy maksettavaksi työsuhteen päättymistä lähinnä seuraavana normaalina palkanmaksupäivänä.

Keskituntiansio

Työntekijän keskituntiansio lasketaan jakamalla työntekijän edellisen kahden palkanmaksukauden tehdyn työajan palkka ilman yli- ja sunnuntaityökorvauksia ko. palkanmaksukausiin sisältyvillä tehdyillä työtunneilla.

13 §

Matkakustannusten korvaukset 1.11.2018 lukien

- 1 Kullekin työntekijälle osoitetaan työsuhteen alussa kokoontumispaikka, joka voi olla urakoitsijan korjaamohalli, suolla oleva sosiaalitila, parakki tai huoltotila, urakoitsijan tai työntekijän asuinpaikka tai vastaava. Työpaikan muuttuessa työnantaja ja työntekijä sopivat vastaavasti uuden kokoontumispaikan.

Työntekijäkohtaisesti sovitaan työnantajan ja työntekijän kesken ne työmaat, jotka muodostavat kokonaisuuden, jolla alueella ei makseta tämän §:n mukaisia matkakustannusten korvauksia.

- 2 Oman ajoneuvon käyttökorvausten, päivärahojen ja ateriakorvauksen laskentälähtöpiste on 13.1 -kohdan mukainen kokoontumispaikka.
- 3 Päivärahaa suoritetaan, kun työmatka ulottuu yli 15 kilometrin etäisyydelle työntekijän 13.1 -kohdan mukaisesta kokoontumispaikasta tai, kun työmatka ulottuu toisen kunnan alueelle, yli 5 kilometrin etäisyydelle kunnan rajasta.

Osapäivärahaa suoritetaan 19 euroa, kun matka on kestänyt:

- 1) yli 8 tuntia; tai

- 2) yli 6 tuntia, jos enemmän kuin 3 tuntia matkasta on tapahtunut kello 16.00 - 7.00 välisenä aikana.

Kokopäivärahaa suoritetaan 42 euroa, kun työmatka on kestänyt yli 12 tuntia.

- 4 Milloin työmatkasta ei tule suoritettavaksi päivärahaa, mutta työntekijä on aterioinut tavanomaisen ruokailupaikkansa ulkopuolella vähintään 10 kilometrin etäisyydellä 14.1 -kohdan mukaisesta kokoontumispaikasta ja matka on kestänyt yli 6 tuntia, suoritetaan hänelle tästä ateriakorvausta 10,50 euroa.
- 5 Työntekijän oman ajoneuvon käyttökorvauksien suuruudet ovat seuraavat:
Henkilöauto	0,42 euroa/km
Moottoripyörä	0,32 euroa/km
Mopo	0,17 euroa/km
- 6 Majoituskustannuksista vastaa työnantaja järjestämässään asunnossa.

14 §

Arkipyhäkorvaus ja itsenäisyyspäivä

Työntekijälle, jonka työsuhde on jatkunut yhdenjaksoisesti vähintään kuukauden ennen uudenvuoden päivää, loppiaista, pitkäperjantaita, toista pääsiäispäivää, vapunpäivää, itsenäisyyspäivää, jouluaattoa tai ensimmäistä taikka toista joulupäivää, maksetaan arkipyhäkorvauksena henkilökohtaisen aikapalkan mukainen palkka kahdeksalta tunnilta, kuitenkin vain mikäli mainittu arkipyhä muutoin olisi ollut hänen työpäivänsä.

Mikäli työntekijä työskentelee arkipyhänä tai itsenäisyyspäivänä, maksetaan hänelle palkka samojen perusteiden mukaan kuin sunnuntaityöstäkin eikä arkipyhäkorvausta suoriteta.

15 §

Vuosiloma

Oikeus vuosilomaan, lomapalkka ja lomakorvaus

Työntekijän oikeus vuosilomaan, lomapalkkaan ja lomakorvaukseen määräytyy vuosilomalain (162/2005) mukaan. Työntekijällä on oikeus saada lomaa 2 arkipäivää kultakin täydeltä lomanmääräytymiskuukaudelta. Työntekijällä, jonka työsuhde on lomakautta edeltävän maaliskuun 31. päivään mennessä keskeytymättä jatkunut vähintään yhden vuoden, on oikeus saada lomaa 2,5 arkipäivää kultakin täydeltä lomanmääräytymiskuukaudelta.

Työntekijän vuosilomapalkka on hänen keskimääräinen päiväpalkkansa kerrottuna lomapäivien lukumäärän perusteella määräytyvällä seuraavasta taulukosta ilmenevällä kertoimella. Työntekijän keskimääräinen päiväpalkka saadaan jakamalla hänelle lomanmääräytymisvuonna työssäoloajalta maksettu palkka tehdyillä työtunneilla, lukuunottamatta hätätyöstä ja lain tai sopimuksen mukaisesta ylityöstä peruspalkan lisäksi maksettavaa korotusta, ja kertomalla näin saatu luku kahdeksalla.

Lomapäivien lukumäärä	Kerroin
2	1,8
3	2,7
4	3,6
5	4,5

6	5,4
7	6,3
8	7,2
9	8,1
10	9,0
11	9,9
12	10,8
13	11,8
14	12,7
15	13,6
16	14,5
17	15,5
18	16,4
19	17,4
20	18,3
21	19,3
22	20,3
23	21,3
24	22,2
25	23,2
26	24,1
27	25,0
28	25,9
29	26,9
30	27,8

Jos lomapäivien lukumäärä on suurempi kuin 30, korotetaan kerrointa luvulla 0,9 lomapäivää kohden.

Lomaltapaluuuraha

Vuosilomalain mukaiselta vuosilomalta palanneelle työntekijälle maksetaan lomaltapaluuurahana 50 prosenttia hänen lomapalkastaan lomaltapaluuta seuraavan ensimmäisen palkanmaksun yhteydessä.

Lomaltapaluuuraha maksetaan myös, mikäli työntekijä välittömästi ennen vuosiloman alkamista tai vuosiloman päättyttyä työsuhteen kestäessä on ollut poissa työstä työnantajan suostumuksella, **lomautuksen, sairauden taikka tapaturman takia.**

Lomaltapaluuuraha maksetaan myös eläkkeelle siirtyvälle työntekijälle sekä työntekijälle, joka asevelvollisuuden suorittamisen jälkeen palaa työhön palvelukseen kutsutun asevelvollisen työ- ja virkasuhteen jatkumisesta annetun lain edellyttämällä tavalla.

Lomaltapaluuuraha maksetaan lisäksi työntekijälle, jonka työsuhde irtisanotaan työntekijästä riippumattomasta syystä.

Mikäli lomautus alkaa tai jatkuu välittömästi vuosiloman päättyttyä, lomaltapaluuuraha maksetaan työntekijälle lomautuksen päättyessä välittömästi tapahtunutta työhön palaamista seuraavan ensimmäisen palkanmaksun yhteydessä.

Lomakorvaus

Määräaikaisessa työsuhteessa olevalle työntekijälle, joka ei ole saanut

työsuhteensa kestäessä vuosilomaa, maksetaan edellä määrätystä poiketen työsuhteen päättyessä lomakorvauksena 13,5 % työntekijälle työsuhteen kestäessä työssäolon ajalta maksetusta tai maksettavaksi erääntyneestä palkasta. Paikkaan ei lueta hätätyöstä ja lain tai sopimuksen mukaisesti ylityöstä peruspalkan lisäksi maksettavaa korotusta.

Osa-aikaeläkkeellä olevien osalta vuosilomapalkkaetuudet määräytyvät siinä suhteessa, kun työsopimuksessa sovittu äännöllinen työaika on kokoaikaisen työn säännölliseen työaikaan.

16 §

Sairausajan palkka ja terveystarkastukset

1 Sairausajan palkka

Työnantaja maksaa työntekijälle, jonka työsuhde on jatkunut vähintään yhden kuukauden, työkyvyttömyysajalta sairausajan palkkaa seuraavin edellytyksin alla mainituilta työsuhteen yhdenjaksoisesta kestosta ennen työkyvyttömyyden alkua riippuvilta ajanjaksoilta:

Työsuhteen kesto	Ajanjakson pituus
Vähintään 1 kuukauden	10 päivää
Vähintään 6 kuukautta	21 päivää
Vähintään 3 vuotta	35 päivää
Vähintään 5 vuotta	42 päivää
Vähintään 10 vuotta	56 päivää

Sairausajan palkkaa maksetaan yllämainittuihin ajanjaksoihin sisältyviltä työpäiviltä. Sairausajan palkkaa maksetaan toisen sairauspäivän alusta tai, mikäli työkyvyttömyys on aiheutunut työtapaturmasta ensimmäisen sairauspäivän alusta, joka työssä oltaessa olisi ollut työntekijän työpäivä.

Työsuhteen yhdenjaksoista kestoa tarkasteltaessa siihen lasketaan mukaan saman työnantajan palveluksessa tehtyjen yhdenjaksoisten työkausien täydet työssäolokuukaudet edellyttäen, että perättäiset kaudet ovat seuranneet toistaan enintään vuoden väliajoin.

.....
 Jos sairauden tai tapaturman aiheuttama työkyvyttömyys alkaa ennen kuin työsuhde on jatkunut yhden kuukauden, työnantaja maksaa työntekijälle 50 prosenttia sairausajan palkasta, kuitenkin enintään niiltä työtuntijärjestelmän mukaisilta työpäiviltä, jotka ovat työkyvyttömyyden alkamispäivän ja sen jälkeisen 9 arkipäivän pituisen ajanjakson sisällä. Karenssipäivältä maksettavan palkan suhteen noudatetaan tämän pykälän määräyksiä.

Jos sairauden aiheuttama työkyvyttömyys jatkuu niin kauan, että sairausvakuutuslain mukainen oikeus sairauspäivärahaan on alkanut, maksetaan sairausajan palkka myös ensimmäiseltä sairauspäivältä.

Työntekijälle, jonka työsuhde on ennen sairauden alkua jatkunut yhdenjaksoisesti vähintään kaksi vuotta, sairausajan palkka maksetaan ensimmäisen sellaisen sairauspäivän alusta, joka työssä oltaessa olisi ollut työntekijän työpäivä.

Työntekijän sairastuessa samaan sairauteen 30 päivän kuluessa työhön paluustaan maksetaan sairausajan palkka laskemalla poissaolojaksot yhteen ja maksamalla palkka siten kuin kyseessä olisi ollut yksi sairastumisjakso.

2 Menettelytavoista

Sairausajan palkan maksaminen edellyttää työntekijän viivyttämättä työnantajalle toimittamaa ja työnantajan hyväksymää selvitystä sairaudesta tai tapaturmasta, joka estää työntekijän työnteon.

Hyväksyttävänä selvityksenä työkyvyttömyydestä pidetään työntekijän omaa ilmoitusta lyhytkestoisissa (esimerkiksi flunssa tai ripuli) enintään kaksi vuorokautta kestävässä sairauspoissaoloissa, ellei ole työntekijän ja työnantajan kesken ole toisin sovittu.

Tällöin voidaan sopia myös:

- ilmoituksen muodosta ja ajankohdasta, kenelle se tehdään ja miten se kirjataan
- rajoituksista työntekijän ilmoituksella hyväksyttävien poissaolojen määrään
- hyväksymisen edellytykseksi, että ilmoitus tehdään välittömästi tai viimeistään ennen työvuoron alkua
- työnantajan oikeudesta aina vaatia lääkärintodistus

Taannehtiva lääkärintodistus hyväksytään, mikäli lääkäri on kirjoittanut hyväksyttävät perusteet taannehtivuudelle.

Työnantajan järjestämän työterveyshuollon käyttö on ensisijaista. Mikäli työnantaja ei ole hyväksynyt työntekijän esittämää selvitystä tai lääkärintodistusta, on hänellä oikeus osoittaa työntekijä nimetyn lääkärin tarkastettavaksi. Samoin perustellusta syystä työnantajalla on oikeus osoittaa työntekijä nimetyn lääkärin tarkastettavaksi enintään kaksi vuorokautta kestävässä sairauspoissaoloissa, joissa lähtökohtana on työntekijän oma ilmoitus. Tällöin työnantaja suorittaa lääkärintodistuksen hankkimisesta aiheutuvat kustannukset.

3 Sairausajanpalkan maksaminen

Milloin työntekijä saa saman työkyvyttömyyden takia korvausta ansion menetyksestä sairausvakuutuslain, tapaturmavakuutuslain, työntekijän eläkelain tai liikennevakuutuslain nojalla, vähennetään korvaus samalta ajalta maksettavasta sairausajan palkasta. Jos palkka on jo maksettu, työnantajalla on oikeus saada ja nostaa palautuksena enintään maksettua palkkaa vastaava osa samalta ajalta saadusta korvauksesta.

Pöytäkirjamerkintä:

Sopijapuolet toteavat 17 §:n 2 kohdan osalta meneteltäväksi siten, että työnantaja maksaa työntekijälle hänelle kuuluvan täyden sairausajan palkan ja perii sitten itselleen työntekijän antaman valtakirjan nojalla tälle 2 kohdan mukaan mahdolliset tulevat muut korvaukset.

Sairausajan palkkaa ei makseta, jos työntekijä on aikaansaanut sairauden tai vamman tahallisesti tai aiheuttanut sen rikollisella toiminnallaan, ~~kevytmielisellä~~ **elämällään** tai muulla tuottamuksella.

Työnantajalla ei ole velvollisuutta korvata työkyvyttömyyttä, joka aiheutuu muualla tehdystä ansiotyöstä.

Työntekijän sairausajan palkka määräytyy 9.3 §:n mukaisesti laskettavasta henkilökohtaisesta aikapalkasta.

4 Terveystarkastukset

Työterveydenhuoltolain (1383/2001) 3 luvun 12 § 1 momentin 2-kohdan sekä valtioneuvoston asetuksen (1485/2001) 4 §:n mukaisiin alku- ja määräaikaistarkastuksiin sekä niistä johtuviin lääkärin määräämiin, työssä erityistä sairastumisen vaaraa aiheuttavista tekijöistä johtuviin lisätarkastuksiin työaikana osallistuvalla työntekijälle maksetaan menetetyltä työajalta ansionmenetys kuten sairausajan palkka.

Työhöntulotarkastuksen tapahtuessa ennen työsuhteen alkamista suoritetaan ansionmenetyskorvaus tarkastuspäivältä työkohtaisen peruspalkan mukainen palkka.

Tarkastuksiin osallistumisesta aiheutuvat matka- ja muut välittömät kustannukset maksaa työnantaja.

17 §

Työntekijän erinäiset etuudet

1 Äitiys-, isyys- ja vanhempainvapaa sekä hoitovapaa

Työntekijän äitiys-, isyys- ja vanhempainvapaa sekä hoitovapaa määräytyvät työsopimuslain ja sairausvakuutuslain perusteella.

Työntekijälle, jonka työsuhde on jatkunut vähintään kuusi kuukautta ennen isyysvapaata, maksetaan työsopimuslain 4 luvun 1 §:n tarkoittamalta isyysvapaan ajalta henkilökohtainen aikapalkka enintään kuuden päivän ajanjaksolta.

Isyysvapaan pitämisestä on ilmoitettava työnantajalle vähintään yhtä kuukautta ennen vapaan aiottua alkamisaikaa.

Maksamismenettelyn osalta noudatetaan soveltuvin osin sairausajanpalkanmaksua koskevia määräyksiä.

2 Sairaalan lapsen hoito

Alle 10-vuotiaan lapsen sairastuessa äkillisesti maksetaan työntekijälle tämän työehtosopimuksen sairausajan palkkaa koskevan määräyksen mukaisesti korvaus lapsen hoidon järjestämiseksi tai hoitamiseksi välttämättömästä, lyhyestä tilapäisestä poissaolosta, kuitenkin enintään kolmelta päivältä. Korvauksen maksamisen edellytyksenä on, että lapsen molemmat huoltajat ovat ansiotyössä ja että lapsen sairaudesta esitetään vastaava selvitys kuin työntekijän omasta sairaudesta vaaditaan sekä, että työntekijän työsuhde on kestänyt vähintään yhden kuukauden. Edellä sanottua sovelletaan myös adoptiolapsiin, yksinhuoltajiin ja samassa taloudessa asuviin puolison lapsiin.

Tätä kohtaa sovellettaessa opiskelu toisella paikkakunnalla rinnastetaan ansiotyöhön. Saman sairastumisen johdosta korvausta maksetaan vain toiselle huoltajista.

Sopijapuolet suosittelevat, että tämän kohdan mukaisessa työstä poissaolon jär-

jestelyssä otetaan huomioon turvetuotantoalan työntekijän työstä poissaolon mahdollisesti tuotannolle aiheuttamat haittavaikutukset. Tämä koskee erityisesti työntekijää, joka toimii tuotantokoneen ainoana käyttäjänä.

Työntekijällä, jonka lapsella on **sairausvakuutuslain (1224/2004) 10 luvun 2 § 2 momentin 2 kohdan** mukainen vaikea sairaus tai vamma, on oikeus olla poissa työstä osallistuakseen sairausvakuutuslain 23d §:ssä tarkoitettuun lapsensa hoitoon, kuntoutukseen taikka sopeutumisvalmennus- tai kuntoutuskurssille sovittuun poissaolosta etukäteen työnantajan kanssa.

3 Reservin kertausharjoitukset

Reservin kertausharjoituksiin kutsutuille työntekijöille työnantaja maksaa henkilökohtaisen aikapalkan mukaisen palkan kertausharjoituksiin käytetyltä päivältä, joka muuten olisi ollut työntekijän työpäivä.

Palkan maksamisen edellytyksenä on, että

- työntekijä on ollut vähintään yhden kuukauden työsuhteessa ko. työnantajaan ennen kertausharjoituksen tai väestönsuojelukurssin alkamista,
- työntekijä ilmoittaa työnantajalleen hyvissä ajoin heti kutsun saatuaan kertausharjoituksiin lähdöstään,
- työntekijä palaa kertausharjoitusten jälkeen entiseen työpaikkaansa.

Työnantaja voi vähentää edellä 2 kohdassa mainitusta, työntekijälle maksettavasta palkasta valtion maksaman reserviläispalkan.

4 Kutsunnat

Työntekijän osallistuessa ensimmäisen kerran varusmiespalveluksen edellyttämään kutsuntaan, työnantaja maksaa hänelle maksaa henkilökohtaisen aikapalkan mukaisen palkan kutsuntapäivältä, joka muuten olisi ollut työntekijän työpäivä.

5 Merkkipäivät

Työntekijälle myönnetään vapaapäivä hänen avioliittoon vihkimispäivänään ja työntekijän täyttäessä 50 tai 60 vuotta, milloin em. päivä sattuu hänen työpäiväkseen. Edellä mainitulta päivältä maksetaan henkilökohtaisen aikapalkan mukainen palkka.

Työntekijälle myönnetään vapaapäivä hänen lähiomaisensa hautajaispäivänä, milloin em. päivä sattuu hänen työpäiväkseen. Edellä mainitulta päivältä maksetaan henkilökohtaisen aikapalkan mukainen palkka. Lähiomaisena pidetään työntekijän puolisoa, lasta ja ottolasta, vanhempia, veljiä ja sisaria sekä aviopuolison vanhempia, joihin rinnastetaan avopuolison, jonka kanssa työntekijällä on yhteisiä huollettavia lapsia, sekä rekisteröidyn kumppanin vanhemmat.

18 § Työturvallisuus

Työnantajan tulee huolehtia siitä, että työturvallisuuslakia ja muita työturvallisuus-

teen ja ammattitautien torjuntaan liittyviä lakeja, asetuksia ja viranomaisten päätöksiä noudatetaan.

Työntekijän tulee noudattaa työnantajan tässä tarkoituksessa antamia ohjeita sekä käyttää mainittujen säännösten edellyttämiä, työnantajan heidän käyttöönsä asettamia suojavälineitä.

Työntekijä on velvollinen heti huomauttamaan havaitsemistaan työturvallisuutta vaarantavista seikoista.

19 §

Työvälineet ja suojavaatetus

Työnantaja asettaa työntekijän käytettäväksi kaikki työssä tarvittavat työvälineet ja lisäksi tarvittaessa suojapuvun. Mikäli olosuhteet niin vaativat, luovuttaa työnantaja työntekijän käytettäväksi myös sadevaatteet, suojakäsineet, turvajalkineet ja kaivutyössä vedenpitävät jalkineet.

Moottori- ja raivaussahatoissa työnantaja varaa työntekijän käyttöön tarkoitukseen hyväksytyyn suojakypärän kuulo- ja silmäsuojineen, turvasaappaat sekä viiltosuojin varustetun suojapuvun. Jos työ on lyhytaikaista ja työntekijällä on edellä mainitut asianmukaiset varusteet, voidaan paikallisesti sopia niiden käyttämisestä näissä toissa 2,50 euroa/työpäivä suuruista varustekorvausta vastaan.

Kun työntekijä käyttää työssään omaa moottori- tai raivaussahaa, suoritetaan tästä työvälinekorvauksena 5 euroa käyttötunnilta.

20 §

Ryhmähenkivakuutus

Työnantaja toteuttaa kustannuksellaan työntekijöitä koskevan ryhmähenkivakuutuksen siten kuin siitä on työmarkkinakeskusjärjestöjen välillä sovittu.

21 §

Luottamusmiehet

Luottamusmiesten osalta noudatetaan, mitä siitä on osapuolten välillä erikseen sovittu.

22 §

Asiamiehet

Tämän sopimuksen täytäntöönpanon paikallista valvontaa sekä sopimusta sovellettaessa ehkä syntyvien erimielisyyksiin selvittelyä varten asettaa kumpikin sopijapuoli erikseen määrättävillä alueilla toimivia asiamiehiä.

Asiamiehellä on oikeus tarvittaessa käydä työmailla ilmoitettuaan siitä ensin työnantajalle.

Työnantajan tulee pyydettyäessä näyttää ja selostaa asiamiehille palkkaukseen liittyviä asioita, jollaisiksi on katsottava palkkauksen perusteet, keskimääräinen ansiotaso ja palkkalistat.

23 §

Erimielisyyksien ratkaiseminen

Mikäli työntekijällä on muistutettavaa tämän sopimuksen tai siihen liittyvien muiden sopimusten tulkintaa tai soveltamista vastaan, tulee hänen viipymättä ilmoittaa siitä työnantajalle.

Erimielisyydet on pyrittävä selvittämään paikallisesti työntekijän, mahdollisen luottamusmiehen ja työnantajan kesken. Selvittelyssä yhteisesti todetut virheet on oikaistava.

Paikallisesti ratkaisematta jäänyt erimielisyys voidaan saattaa sopijapuolten asettamien asiameisten käsiteltäväksi.

Mikäli asiamehet pääsevät yksimielisyyteen asian ratkaisemisesta, jättävät he esityksensä osapuolille. Palkkausta koskevasta paikallisesta erimielisyydestä näin annettu ratkaisu on molempia osapuolia sitova. Jos kyseessä on muu erimielisyys eikä jompikumpi osapuoli esitystä hyväksy, saatetaan asia sopijapuolten käsiteltäväksi. Samoin on meneteltävä, milloin asiamehet eivät pääse yksimielisyyteen.

Asiamehet laativat asiasta muistion, jossa kerrotaan lyhyesti erimielisyyden aihe ja osapuolten kannat asiassa.

Sopijapuolten väliset erimielisyysneuvottelut on aloitettava ensi tilassa ja viimeistään kahden viikon kuluessa niitä koskevan esityksen tekemisestä.

Tässä pykälässä tarkoitettujen neuvottelujen kestäessä ei asian johdosta saa ryhtyä työtaistelutoimenpiteisiin.

Sopijapuolten välisestä erimielisyysneuvottelusta on laadittava muistio, jonka molemmat osapuolet allekirjoittavat ja jossa on lyhyesti mainittu erimielisyyttä koskeva asia sekä molempien osapuolten kanta.

Sopijapuolet toteavat, ettei työntekijän tässä pykälässä tarkoitettu toiminta saa olla aiheena hänen työsuhteensa ehtojen huonontamiseen.

24 §

Paikallissopimukset

Tämän työehtosopimuksen puitteissa voidaan tehdä paikallisia työaikajärjestelyjä ja palkkausta koskevia sopimuksia noudattaen tässä työehtosopimuksessa sovit-
tuja vähimmäisehtoja.

Paikallissopimus on tehtävä ensisijaisesti kirjallisesti ja oltava irtisanottavissa enintään kahden kuukauden irtisanomisajalla, ellei sopimus ole tehty määräaikaiseksi.

Paikallinen sopiminen tapahtuu ensisijassa työnantajan ja luottamusmiehen välillä.

25 §

Sopimuksen voimassaoloaika

Sopimuskausi alkaa 1.11.2018 ja päättyy 31.10.2020.

Uudesta työehtosopimuksesta neuvoteltaessa ovat tämän työehtosopimuksen määräykset voimassa siksi, kunnes uusi työehtosopimus on tehty tai

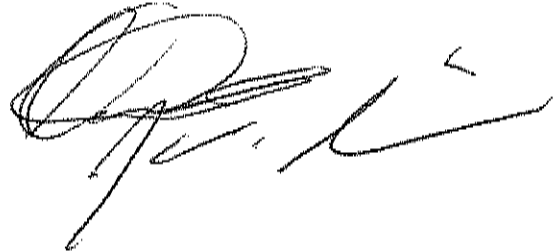
sopimusneuvottelut ovat päättyneet.

Tätä sopimusta on tehty kaksi (2) yhtäpitävää kappaletta, yksi kummallekin sopijapuolelle.

Helsingissä, 1. marraskuuta 2018

Koneyrittäjien liitto

Teollisuusliitto

TYÖKOHTAISTEN PERUSPALKKOJEN JA HENKILÖKOHTAISEN PALKANOSAN SOVELTAMISOHJEET

Palkan määräytyminen aikapalkkaisessa töissä.

Palkan määräytyminen perustuu työn vaativuuteen ja työntekijän henkilökohtaisiin ominaisuuksiin suoritua työstään.

Työn vaativuus on työn vaatiman oppimisajan, vastuun sekä työn aiheuttaman kuormituksen muodostuma kokonaisuus.

Töiden ryhmittely palkkaryhmiin

Työt jaetaan töiden vaativuuden perusteella kolmeen palkkaryhmään. Nämä palkkaryhmät ovat perustana työntekijän henkilökohtaiseen palkan määräytymiselle.

Töiden sijoittaminen niiden vaativuuden perusteella tehdään yrityskohtaisesti.

Yrityskohtaisesti tapahtuvan palkkaryhmiin sijoittamisen helpottamiseksi seuraavassa on esitetty esimerkinomainen kuvaus kuhunkin palkkaryhmään tyypillisesti kuuluvasta työstä.

Palkkaryhmään I

kuuluu esimerkiksi turpeenlastaus, jossa työt on hyvin samansisältöisinä toistuvia, sekä erilaiset aputyöt.

Palkkaryhmään II

kuuluu esimerkiksi auton- ja tuotantokoneiden kuljettaminen. Työt ovat tyypillisesti sellaisia, jotka edellyttävät yksintyöskentelyä ja itsenäisten ratkaisujen tekoa sekä vastuuta niistä.

Palkkaryhmään III

kuuluu esimerkiksi erikoiskoneiden kuljettaminen sekä erityisammattitaitoa vaativat asennustyöt. Työt ovat tyypillisesti sellaisia, jotka edellyttävät yksintyöskentelyä ja monipuolisten ratkaisujen itsenäistä tekemistä sekä vastuuta niistä.

Henkilökohtainen palkanosa

Työntekijän henkilökohtainen palkanosa määritetään hänen henkilökohtaisten ominaisuuksiensa: hänen ammatillisen monipuolisuuden, työn tuloksellisuuden sekä itsenäisen työskentelykykynsä perusteella.

PALKKARYHMITTELYN YKSILÖIDYT PERUSTEET

Työn vaativuus

Työn vaativuus arvioidaan työn vaatiman oppimisajan, siihen sisältyvän vastuun sekä työn aiheuttaman psyykkisen ja fyysisen rasittavuuden perusteella.

1

Työkohtainen oppimis- ja omaksumisaika

Työkohtaisesti arvioidaan se oppimis- ja omaksumisaika joka vaaditaan, että työstä suoriudutaan itsenäisesti ja tuloksellisesti.

2

Vastuu

Työkohtaisesti arvioidaan vastuun määrä, joka aiheutuu vastuusta työntäjien laadusta, työn tuloksesta, työvälineestä, ympäristöstä ja työturvallisuudesta.

3

Kuormitus

Työkohtaisesti arvioidaan työn fyysisen ja psyykkisen kuormituksen määrä.

HENKILÖKOHTAISEN PALKANOSAN YKSILÖIDYT PERUSTEET

Henkilökohtaisen palkanosan tarkoitus on palkkauksellisesti kannustaa työntekijää hyviin työtuloksiin.

Työntekijän henkilökohtaista palkkaa määritettäessä otetaan huomioon työntekijän henkilökohtaiset ominaisuudet. Henkilökohtaiseen palkanosaan vaikuttavina arvioidaan työntekijän ammatillinen monipuolisuus, kykynsä itsenäiseen työskentelyyn sekä hänen suorittamansa työn tulos.

1

Ammatillinen monipuolisuus

Työntekijäkohtaisesti arvioidaan, onko työntekijällä sellainen ammattitaito, että häntä voidaan käyttää erilaisissa ja muuttuvissa työtehtävissä joustavasti.

2

Työn tuloksellisuus

Työntekijäkohtaisesti arvioidaan työntekijän työn tulosta laadullisesti ja määrällisesti.

3

Kyky itsenäiseen työskentelyyn

Työntekijäkohtaisesti arvioidaan työntekijän kyky itsenäiseen työhön. Tällöin otetaan huomioon mm. ratkaisujen tekemisen taito ja aloitteellisuus.

SIIRTYMINEN TEHTÄVÄSTÄ TOISEEN

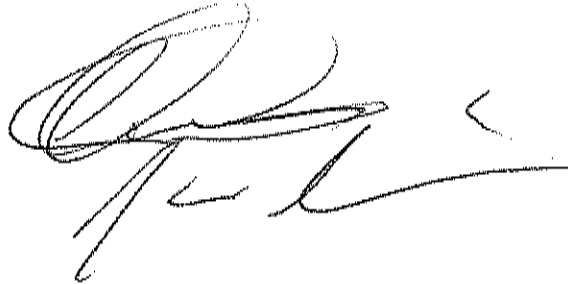
Työntekijän siirryessä aikapalkkaisessa työssä muutoin kuin tilapäisesti toiseen työhön, hänen palkkaustaan voidaan tarkistaa myös henkilökohtaisen palkan osan osalta.

Siirron edellytetään olevan vähintään neljän viikon mittainen, jotta tällä perusteella työntekijän palkkaa voidaan tarkistaa. Palkan tarkistus voi olla joko ylös- tai alaspäin siitä riippuen, siirrytäänkö aikaisempaa vaativimpiin vain vähemmän vaativiin tehtäviin. Tätä työkohtaista peruspalkasta poikkeavaa palkkaa voidaan maksaa enintään 4 kuukauden ajan.

Helsingissä 1. marraskuuta 2018

Koneyrittäjien liitto

Teollisuusliitto

LUOTTAMUSMIESSOPIMUS

1 §

Sopimuksen tarkoitus ja soveltamisala

- 1 Luottamusmiesjärjestelmän tarkoituksena on omalta osaltaan turvata osapuolten välillä solmittujen sopimusten noudattaminen, työnantajan ja työntekijän välillä syntyvien erimielisyyskysymysten tarkoituksenmukainen ja nopea selvittäminen, muiden työnantajan ja työntekijöiden välillä esiintyvien kysymysten käsittely sekä työrauhan ylläpitäminen ja edistäminen työehtosopimusjärjestelmän edellyttämällä tavalla.

Tätä sopimusta sovelletaan sellaisissa turvetuotantoalan työehtosopimuksen piiriin kuuluvissa yrityksissä, joiden palveluksessa on vähintään 5 mainitun työehtosopimuksen piiriin kuuluvaa toistaiseksi jatkumaan tarkoitettuun työsuhteeseen otettua työntekijää.

2 §

Luottamusmiehen valitseminen

- 1 Jäsenyrityksen palveluksessa olevat työntekijät valitsevat lokamarraskuussa kahdeksi vuodeksi kerrallaan keskuudestaan luottamusmiehen. Luottamusmiesvaali ja sen ehdokasasettelu on järjestettävä siten, että kaikilla yrityksen työntekijöillä on mahdollisuus osallistua siihen.
- 2 Luottamusmiehen tulee olla perehtynyt yrityksen olosuhteisiin sen työntekijänä.
- 3 Ammattiosaston on vahvistettava valinta ja saatettava se kirjallisesti työnantajan tietoon, minkä jälkeen luottamusmies saavuttaa tämän sopimuksen tarkoittaman luottamusmiesaseman.
- 4 Ammattiosastolla tarkoitetaan tässä sopimuksessa **Teollisuusliitto ry:n** rekisteröityä alayhdistystä.

3 §

Luottamusmiehen työsuhde

- 1 Luottamusmies on työsuhteessaan työnantajaan samassa asemassa kuin muut työntekijät. Luottamusmies on velvollinen noudattamaan yleisiä työehtoja, työaikoja ja työnjohdon määräyksiä sekä muita järjestysmääräyksiä.
- 2 Luottamusmiehen mahdollisuuksia kehittyä ja edetä ammatissaan ei saa heikentää luottamusmiestehtävän takia.
- 3 Luottamusmiehenä toimivaa työntekijää ei tätä tehtävää hoitaessaan tai sen tähden saa siirtää alempipalkkaiseen työhön kuin missä hän oli luottamusmieheksi valituksi tullessaan. Luottamusmiestehtävän takia häntä ei saa erottaa työstä.
- 4 Luottamusmiehen ansiokehityksen tulee vastata yrityksessä tapahtuvaa ansiokehitystä.

- 5 Jos yrityksen työvoimaa irtisanotaan tai lomautetaan taloudellisista tai tuotannollisista syistä, ei tällaista toimenpidettä saa kohdistaa luottamusmieheen, ellei yrityksen toimintaa keskeytetä kokonaan luottamusmiehen normaalilla työntekoalueella. Mikäli yhteisesti todetaan, ettei luottamusmiehelle voida tarjota hänen ammatiaan vastaavaa tai hänelle muutoin sopivaa työtä, voidaan tästä säännöstä kuitenkin poiketa.
- 6 Luottamusmiehestä johtuvasta syystä ei luottamusmiestä saa irtisanoa ilman työsopimuslain 7 luvun 10 §:n 1 momentin edellyttämää niiden työntekijöiden enemmistön suostumusta, joita hän edustaa.
- 7 Luottamusmiehen työsopimusta ei saa purkaa vastoin työsopimuslain 8 luvun säännöksiä.
- 8 Jos luottamusmiehen työsopimus on lakkautettu tämän sopimuksen vastaisesti, työnantajan luottamusmiehelle suoritettava korvaus määräytyy työsopimuslain 12 luvun säännösten mukaisesti.
- 9 Tämän kohdan määräyksiä on sovellettava myös luottamusmiehenä toimineeseen työntekijään kuusi kuukautta hänen luottamusmiestehävänsä päättymisen jälkeen.
- 10 Luottamusmies säilyttää asemansa liikkeen luovutustilanteissa kuten luottamusvaltuutettu.

4 §

Luottamusmiehen tehtävät

- 1 Luottamusmiehen pääasiallisena tehtävänä on toimia työntekijöiden edustajana työehtosopimuksen soveltamista koskevissa asioissa.
- 2 Luottamusmies edustaa työntekijöitä työlainsäädännön soveltamista koskevissa asioissa ja yleensä työnantajan ja työntekijän välisiin suhteisiin liittyvissä kysymyksissä.
- 3 Jos syntyy epäselvyyttä tai erimielisyyttä työntekijän palkasta tai työsuhteeseen liittyvien lakien tai sopimusten soveltamisesta, on luottamusmiehelle annettava kaikki tapauksen selvittämiseen vaikuttavat tiedot.

5 §

Luottamusmiehelle annettavat ansio-, yms. tiedot

- 1 Luottamusmiehellä on oikeus lisäksi saada seuraavat yrityksen tämän sopimuksen piirissä olevia työntekijöitä koskevat tiedot:

- Työntekijän suku- ja etunimet sekä osoite
- Palkkausperusteet
- Palvelukseen tuloaika uusista työntekijöistä

Tiedot on annettava työnantajan saatua tiedon luottamusmiehen valinnasta ja työntekijämäärän muuttuessa. Tiedot on annettava tarvittaessa kirjallisesti. Luottamusmiehelle annetaan kaikista yrityksen tämän sopimuksen piirissä olevista työntekijöistä palveluseentuloaikatieta irtisanomis- ja lomauttamistapauksissa.

Luottamusmiehellä on oikeus perehtyä yrityksen tämän sopimuksen piirissä olevien työntekijöiden kulloinkin voimassa oleviin palkkausperusteisiin.

- 2 Luottamusmies saa edellä mainitut tiedot luottamuksellisina tehtäviensä hoitamista varten.

6 §

Luottamusmiestehtävien hoitaminen

- 1 Tehtäviensä hoitamista varten luottamusmiehelle järjestetään tarvittaessa vapautusta työstään.

Arvioitaessa vapaa-ajan tarvetta on huomiota kiinnitettävä mm.

- yrityksen tämän sopimuksen piiriin kuuluvien työntekijöiden lukumäärään, toiminnan luonteeseen ja alueelliseen laajuuteen
- yrityksessä tämän sopimuksen piirissä olevien työntekijöiden osalta käytössä olevien palkkausjärjestelmien sekä niiden edellyttämään neuvottelutarpeeseen
- muiden luottamusmiehelle tämän sopimuksen mukaan kuuluvien tehtävien määrään.

7 §

Ansiomenetyksen korvaaminen

- 1 Työnantaja korvaa sen ansion, jonka luottamusmies menettää työaikana joko paikallisessa neuvottelussa työnantajan edustajan kanssa tai toimiessaan muuten työnantajan kanssa sovituissa tehtävissä.

- 2 Työnantaja korvaa luottamusmiehelle myönnetystä vapautuksesta johtuvan ansion menetyksen. Jos luottamusmies suorittaa työnantajan kanssa sovittuja tehtäviä säännöllisen työaikansa ulkopuolella, maksetaan näin menetetyistä ajasta ylityökorvaus tai sovitaan hänen kanssaan muunlaisesta lisäkorvauksesta.

Luottamusmiehelle maksetaan korvauksena työajan ulkopuolella tehtävistä töistä **36,50 €/kk** sopimuskauden ajan.

- 3 Ansiomenetyksen korvaus suoritetaan sairausajan palkkaa koskevan määräysten mukaan.

- 4 Työnantajan kanssa sovittujen luottamustehtävien yhteydessä tehdyistä matkoista suoritetaan korvaus turvetuotantoalan työehtosopimuksen 13 §:n mukaan.

8 §

Luottamusmiehen koulutus

- 1 Luottamusmiehellä on tilaisuus osallistua, milloin se aiheuttamatta tuntuva haittaa yrityksen toiminnalle käy päinsä, osapuolten hyväksymälle työsuhteasioita käsittelevälle enintään 5 työpäivän mittai-

selle kurssille, jolta ajalta työnantaja korvaa hänen ansiomenetyksensä tämän sopimuksen 7.3 kohdassa määritellyllä tavalla.

- 2 Ilmoitus aikomuksesta osallistua kurssille on annettava työnantajalle vähintään 4 viikon ennen kurssin alkua. Mikäli työnantaja epäluottamusmiehen osallistumisen kurssille, niin hänen on ilmoitettava luottamusmiehelle viimeistään 2 viikkoa ennen kurssin alkamista epäämisen syy.

9 §

Voimassaolo

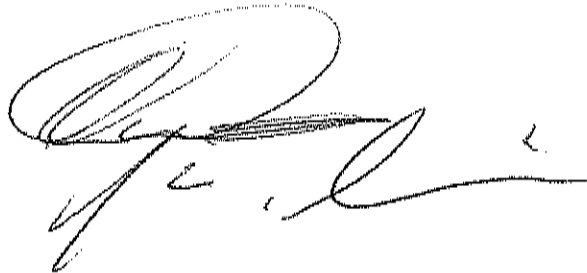
Tämä sopimus tulee voimaan 1.11.2018 ja on voimassa toistaiseksi ja on irtisanottavissa päättymään samanaikaisesti turvetuotantoalan työehtosopimuksen kanssa kahden kuukauden irtisanomisajalla.

Helsingissä, 1. marraskuuta 2018

Koneyrittäjien liitto

Teollisuusliitto

ALLEKIRJOITUSPÖYTÄKIRJA

1 §

Voimassaolo

Sopimuskausi alkaa 1.11.2018 ja päättyy 31.10.2020.

2 §

Sopimuskauden palkantarkistukset

Yleiskorotus 1.2.2019

1,6 % 1.2.2019 lukien käytännön tuntipalkkoihin.

Perustuntipalkkataulukko 1.2.2019.

Paikkaryhmä I	9,40 euroa/h
" II	9,90 euroa/h
" III	10,40 euroa/h

Ilta- ja yövuorolisät 1.2.2019 alkaen

Iltavuorolisä 0,98 euroa/h

Yövuorolisä 1,65 euroa/h

Yleiskorotus 1.4.2020

1,9 % 1.4.2020 lukien käytännön tuntipalkkoihin.

Perustuntipalkkataulukko 1.4.2020.

Paikkaryhmä I	9,60 euroa/h
" II	10,10 euroa/h
" III	10,60 euroa/h

3 §

Kustannusten korvaukset

Työehtosopimuksen 13 §:n matkakustannusten korvaukset sopimuskauden aikana muuttuvat samassa suhteessa kuin verohallituksen niitä koskevat päätökset muuttuvat 1.1.2019 ja 2020.

4 §

Optiovuosi

Tämä työehtosopimus jatkuu 31.10.2021 asti, mikäli sopijapuolet sopivat vuoden 2021 palkankorotuksista ennen 31.10.2020.

5 §

Pöytäkirjan tarkastus

Osapuolet ovat tarkastaneet pöytäkirjan allekirjoittaessaan.

Helsingissä 1. marraskuuta 2018

Koneyrittäjien liitto

Teollisuusliitto

Koneyrittäjien liiton
työnantajapuolen asiamiehet

HELSINKI

Lauri Hyytiäinen
puh. 040 9009 426
lauri.hyytiainen@koneyrittajat.fi
Sitratie 7
00420 Helsinki

HÄMEENLINNA

Arvi Kariston katu 7
13100 Hämeenlinna
Ari Pihlajavaara
puh. 040-9009 419
ari.pihlajavaara@koneyrittajat.fi

Teollisuusliiton
työntekijäpuolen asiamies

Jari Sirviö
puh. 020 774 1211 tai 0400 361 925
jari.sirvio@teollisuusliitto.fi
Hakaniemenranta 1
PL 107 00531 Helsinki
